

TURUN KAUPUNKISEUDUN KUNTIEN JA VALTION VÄLINEN MAANKÄYTÖN, ASUMISEN JA LIIKENTEEN AIESOPIMUS 2012–2015

1. LÄHTÖKOHTA

Aiesopimus perustuu pääministeri Kataisen hallituksen hallitusohjelmaan 2011, jonka mukaisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimusmenettelyä jatketaan ja kehitetään sitovammaksi. Menettelyn tarkoituksena on tukea suurten kaupunkiseutujen maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamista.

Aiesopimus kuvaa Turun kaupunkiseudun kuntien ja valtion yhteistä tahtotilaa ja tulevaisuuden kehityssuuntia.

Aiesopimuksen sisältämät toimenpiteet perustuvat Turun kaupunkiseudun rakennemallityöhön 2035 sekä sen rinnalla käynnissä olevaan seudun liikennejärjestelmätyöhön.

2. OSAPUOLET

Aiesopimuksen osapuolia ovat Turun kaupunkiseudun kunnat (Turku, Aura, Kaarina, Lieto, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Paimio, Parainen, Raisio, Rusko, Sauvo ja Tarvasjoki) sekä valtion osalta ympäristöministeriö (YM), asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA), liikenne- ja viestintäministeriö (LVM), Liikennevirasto ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (Varsinais-Suomen ELY -keskus).

Aiesopimuksen valmistelussa mukana ovat lisäksi olleet Varsinais-Suomen liitto, valtiovarainministeriö (VM) ja työ- ja elinkeinoministeriö (TEM).

3. AIESOPIMUKSEN TAVOITTEET

Aiesopimuksen tavoitteena on vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheytymistä, kehittää liikennejärjestelmää ja ehkäistä kaupunkiseudun väestön sosiaalista ja alueellista eriytymistä ohjaamalla maankäytön, asumisen ja liikenteen ratkaisuja kestävästä kehityksen edistämiseksi. Tavoitteena on myös tukea kaupunkiseudun ja samalla sen eri kuntien elinvoimaisuutta, kilpailukykyä ja sopimusosapuolten välistä yhteistyötä.

Aiesopimuksella tuetaan hallitusohjelman, valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden, liikenteen hallinnon alan ilmastopoliittisen ohjelman, liikennepoliittisen selonteon, asuntopoliittisen toimenpideohjelman, kansallisen ilmasto- ja energiastrategian sekä kaupunkipolitiikan ja energiatehokkuuden periaatepäätösten tavoitteiden toteutumista.

Keskeisenä aiesopimuksen tavoitteena on vahvistaa osapuolten, erityisesti kuntien keskinäistä, sitoutumista kaupunkiseudun rakennemallin 2035 keskeisten tavoitteiden toteutumiseksi. Aiesopimuksen osapuolet edistävät erityisesti sellaisia koko kaupunkiseutua, useita kuntia tai hallinnonaloja keskeisesti koskevia hankkeita, joilla on ratkaiseva merkitys koko seudun elinvoimaisuudelle, vetovoimaisuudelle, yhdyskuntarakenteen eheyttämiselle ja kestäväälle kasvulle. Tavoitteena on vahvistaa Turun kaupunkiseudun kilpailukykyä osana Tukholma-Turku-Salo-Helsinki-Pietari kehityskäytävää ja Etelä-Suomen laajempaa työssäkäyntialuetta.

Tavoitteena on myös tehostaa seudullisen palvelutuotannon toimivuutta ja taloudellisuutta, parantaa infrastruktuurin investointien vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta sekä hillitä asumiseen, maankäyttöön ja liikenteeseen liittyvien ylläpitokustannusten kasvua. Kunnat yhtenäistävät maa- ja asuntopolitiikan toteuttamista.

Toimenpiteiden tavoitteina on parantaa palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuutta, edistää kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuuden kasvua, tukea seudullisten joukkoliikenneratkaisujen toteuttamista ja muun liikennejärjestelmän toimivuutta turvallisuus ja ympäristövaikutukset huomioiden.

4. AIESOPIMUKSEN TOIMENPITEET

Maankäyttö - Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen ja ympäristön laatu

Kaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta eheytetään ohjaamalla asumista, työpaikkoja ja palvelutoimintoja keskustoihin, taajama-alueille ja joukkoliikenteeseen tukeutuvaan nykyiseen rakenteeseen energiatehokkaasti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Kaupunkiseudun vetovoimatekijöitä, mm. rikasta kulttuuriympäristöä vahvistetaan kaikessa maankäytön suunnittelussa.

M1 Turun kaupunkiseudun yhteisen maankäyttöstrategian toteuttaminen

- M1-1** Kunnat laativat ja hyväksyvät vuoden 2013 loppuun mennessä kuntakohtaiset toimenpide- ja kaavoitusohjelmat rakennemallin toteuttamiseksi.
- M1-2** Kunnat laativat ja hyväksyvät vuoden 2013 loppuun mennessä yhteisen seudullisen asunto- ja maankäyttöohjelman vuosille 2014–2017. Ohjelma voi sisältää myös pitemmän aikavälin tavoitteita. Kunnat tehostavat maapoliittisia toimenpiteitä rakennemallia tukevalla tavalla siten, että raakamaan sekä asema- ja yleiskaavavarannon määrät kehittyvät tarpeisiin ja aiesopimuksen tavoitteisiin nähden positiivisesti. Valtio edistää toiminnallaan Turun kaupunkiseudun maapoliittisten periaatteiden toteutumista.

M2 Keskustojen ja taajamien kehittäminen yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi

- M2-1** Kunnat kohdentavat kaavoitusta ensisijaisesti joukkoliikenteen laatuikäytävien kehittämistä tukeville taajama-alueille ja niiden välittömään yhteyteen keskustojen elinvoimaisuuden ja palveluiden alueellisen saavutettavuuden turvaamiseksi. Samalla kunnat sitoutuvat välttämään yhdyskuntarakennetta hajauttavien kaavojen laatimista.
- M2-2** Kunnat laativat ja hyväksyvät haja- ja lieverakentamisen ohjauksen seudulliset periaatteet tällä sopimuskaudella. Tavoitteena on vähentää taajamien lievealueille sijoittuvaa, yksittäisiin lupiin perustuvaa pientalorakentamista. Periaatteet laaditaan osana valmisteltavaa seudullista asunto- ja maankäyttöohjelmaa. Aiesopimuksen sopijapuolet selkeyttävät suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamispäätösten kriteereitä.
- M2-3** Kunnat sitoutuvat palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä saavutettavuuden edistämiseen seudullisesti rakennemallin tavoitteiden mukaisesti. Kunnat laativat yhteistyössä paikkatietoon perustuvan palveluverkon nykytilanteen tarkastelun sekä sopivat järjestelmän ylläpidosta mm. maankäytön ja palveluverkon suunnittelun taustatiedoksi.

M3 Yhteiset rakennetun ympäristön laatukriteerit

- M3** Kunnat sopivat yhteisistä rakennetun ympäristön laatukriteereistä. Laatukriteerit valmistellaan vyöhykkeittäin tavoitteena, että samantyyppisillä alueilla seudulla on samantasoiset laatukriteerit. Kunnat vahvistavat seudun erityispiirteisiin, mm. rikkaaseen luonnonympäristöön ja kulttuuriperintöön tukeutuvia kaupunkiseudun vetovoimatekijöitä. Toimenpide toteutetaan tällä sopimuskaudella ja toteuttamista jatketaan sen jälkeen.

Vetovoimainen asuminen

Asumisen toimenpiteillä tavoitellaan nykyistä kilpailukykyisempää kaupunkiseutua. Asuntotuotannon ohjaamisella pyritään varautumaan seudullisesti väestön määrän kokonaiskasvuun. Asuntotuotanto sijoitetaan tukemaan joukkoliikenteen matkustajapotentiaalia ja muodostamaan toiminnallisesti monipuolista ja houkuttelevaa kaupunkirakennetta. Seudullisella, yhteisvastuullisella asuntopolitiikalla pyritään turvaamaan eri elämäntilanteisiin sekä varallisuustasoihin sopiva monimuotoinen ja korkeatasoinen asuntotuotanto. Tasapainoisella asuntotuotannon määrällä ja laadulla pyritään kaupunkiseudulla demografisesti ja sosio-ekonomisesti kestäväään asukasrakenteeseen, jossa alueiden väliset erot ovat nykyistä pienemmät.

A Monipuolinen asuntotarjonta ja yhteisvastuullinen asuntopolitiikka

- A1** Kunnat laativat ja hyväksyvät tällä sopimuskaudella kaupunkiseudun asunto ja maankäyttöohjelman vuosille 2014–2017. Ohjelman tulee sisältää myös pitemmän aikavälin tavoitteita.

Asunto- ja maankäyttöohjelmalla kunnat sopivat yhteisvastuullisesta asuntopolitiikasta, sitoutuivat tuetun asumisen tuotantotavoitteisiin ja ohjelmoivat vuotuisen asuntotuotannon painottaen monipuolisia asumismahdollisuuksia vetovoimaisissa keskustoissa lähellä hyvin saavutettavissa olevia palveluita ja joukkoliikenteen laatukäytävillä. Ohjelma ohjaa sekä vapaarahoitteista että valtion tukemaa asuntotuotantoa.

Rakennemallin 2035 mukaisesti asuntotarjontaa lisätään 78 000 uudella asunnolla vuoteen 2035 mennessä (44,5 % kasvu), mikä tarkoittaa noin 3400–3500 asuntoa vuodessa. Tavoitteellisesta seudun uustuotannosta 20 prosenttia - toteutetaan kohtuuhintaisena valtion tukemana vuokra-asuntotuotantona. Tavoite jaetaan kuntakohtaisiksi tavoitteiksi seudun asunto- ja maankäyttöohjelmassa. Aiesopimuskuntiin osoitetaan korkotukilainoitusta asumisoikeusasuntoja varten enintään saman verran kuin toteutetaan valtion tukemaa normaalia vuokra-asuntotuotantoa.

Uusi asuntotuotanto sijoitetaan seudun kokonaisuuden kannalta yhteisvastuullisesti, joukkoliikennekäytävien matkustajapotentiaalia tukien sekä toiminnallisesti monipuolista ja houkuttelevaa kaupunkirakennetta tuottaen. Toimenpiteellä edistetään maankäytön suunnittelun ja asuntopolitiikan yhteistyötä.

Valtio tukee rakentamista korkotukilainoituksella ja valtioneuvostokauksilla pyrkien edistämään seudullisen kohtuuhintaisen ja energiatehokkaan asuntotuotannon toteuttamista. Valtio osoittaa ns. infra-avustusta kaupunkiseudun asunto- ja maankäyttöohjelmassa osoitettavien asuntoalueiden toteuttamiseen. Valtio tukee ikääntyneiden ja erityisryhmien asumista investointituilla ja korjausavustuksilla.

- A2** Aiesopimusosapuolet kehittävät yhteistyömenettelyä täydennysrakentamiseen ja muuhun yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen pyrkivissä toimenpiteissä. Valtio luovuttaa kohtuulliseen hintaan asuntotuotantoon soveliaat ja valtion tarpeesta vapautuvat maanomistukset kunnille kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.
- A3** Kunnat ja valtio edistävät asuinalueiden energiatehokkuutta uudis- ja korjausrakentamisessa uusilla ja innovatiivisilla ratkaisuilla. Valtio tukee toteutumista korjaus- ja energia-avustuksilla.

Kestävä liikennejärjestelmä

Kaupunkiseudun liikennejärjestelmäratkaisuilla tuetaan tavoiteltavan yhdyskunta- ja palvelurakenteen toteutumista ja seudun tavoitteiden mukaista kehitystä. Kehittämisen tavoitteena on lisätä joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksia sekä tuottaa turvallinen, tehokas ja taloudellinen kokonaisjärjestelmä tukemalla samalla maankäytön eheytymistä. Toimenpiteillä pyritään ensisijaisesti vaikuttamaan liikkumistarpeeseen, liikenteen suuntautumiseen ja kulkumuodon valintaan.

L1 Liikennejärjestelmätyö

- L1-1** Liikennejärjestelmäsuunnitelma päivitetään rakennemallin liikenteellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyö vakiinnutetaan jatkuvan toimintamallin mukaiseksi ja se kytketään entistä tiiviimmin maankäytön prosesseihin ja organisaatioihin.

- L1-2** Sopijaosapuolet toteuttavat Turun seudulla pieniä kustannustehokkaita liikenneverkon kehittämistoimia (MAL -hankeohjelma). Valtio ja kunnat osallistuvat toteuttamiseen yhtä suurella rahoitusosuudella. Rahoitus on 10 milj. € (valtio 5 milj. € ja kunnat 5 milj. €) aiesopimuskaudella ja se kohdennetaan toimenpiteisiin, jotka edistävät erityisesti joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn sekä liikenneturvallisuuden edellytyksiä. Rahoituksen kohdennetaan hankkeille kuntien, liikenneviraston ja ELY -keskuksen yhteistyönä siten, että valtion rahoitus on käytettävissä vuosina 2014–2015. Rahoituspanosta pyritään lisäämään seuraaville aiesopimuskausille.

L2 Joukkoliikenteen edistäminen ja kaupunkiseudun merkittävimmät joukkoliikennehankkeet

- L2-1** Kunnat ja valtio edistävät joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä kaupunkiseudulla. Seudullinen joukkoliikenneviranomaisen järjestää kaupunkiseudun joukkoliikenteen palvelut palvelutasomäärittelysten ja kehittämissuunnitelmien pohjalta. Joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmää sekä matkustajainformaatiota kehitetään vastaamaan seudullisen liikkumisen tarpeita.

Valtio myöntää suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea Turun kaupunkiseudulle. Tuen edellytyksenä on, että rahoitus nostaa joukkoliikenteen palvelutasoa ja siten lisää sen käyttöä ja parantaa joukkoliikenteen kilpailukykyä. Valtio pyrkii lisäämään joukkoliikennetukea seuraaville aiesopimuskausille.

Seudullinen joukkoliikenneviranomaisen kehittää ja toteuttaa bussilinjastoa runkobussilinjaston kehittämisohjelman 2012–2020 mukaisesti. Valtio ja kunnat toteuttavat runkolinjastoon liittyvät liikenneinfrastruktuurin kiireellisimmät parannustoimet käyttämällä toteuttamiseen osin MAL -hankeohjelman rahoitusta.

- L2-2** Turun kaupunki laatii ja hyväksyy tällä sopimuskaudella tarvittavat suunnitelmat uuden sillan toteuttamiseksi Hirvensalosta Uittamolle saaren huoltovarmuuden turvaamiseksi ja runkobussilinjaston toteuttamiseksi.
- L2-3** Rautatieasemien (päärautatieasema ennen Matkakeskuksen toteuttamista ja Kupittaaan asema) liityntäpysäköinnin toimivuutta ja vastuunjako selkeytetään aiesopimuskaudella.
- L2-4** Turun kaupunki jatkaa yhteistyössä valtion kanssa seudullisen matkakeskuksen suunnittelua ja ratapihan kehittämistä tällä sopimuskaudella. Erityistä huomiota kiinnitetään turvallisuustason parantamiseen (VAK) Turun keskustassa.
- L2-5** Turun kaupunki ja valtio laativat tällä sopimuskaudella pikaraitiotien yleissuunnitelman, jonka perusteella voidaan tehdä päätös vaiheittaisesta toteuttamisesta. Valtio avustaa pikaraitiotien suunnittelua ja toteutusta 30 %:n rahoitusosuudella. Pikaraitiotien toteuttamisen edellytyksenä on rakennemallin mukaisen maankäytön kehittäminen pikaraitiotiehen tukeutuen.

L3 Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

- L3-1** Kunnat painottavat kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä kaikissa maankäytön kehittämishankkeissa erityisesti seudun taajamissa. Kunnat ja valtio käynnistävät vuonna 2012 osana liikennejärjestelmätyötä kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelman laatimisen. Kehittämisohjelmassa määritetään seudullinen pyöräliikenteen runkoverkko sekä lähivuosina tarvittavat kehittämistoimenpiteet kaupunki- ja kuntakeskuksissa. Hankkeet sekä niiden priorisointi ja ajoitus täsmennetään kehittämisohjelmassa. Kunnat ja valtio toteuttavat kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteitä tällä sopimuskaudella osoittamalla toteuttamiseen MAL -hankeohjelman rahoitusta.

L4 Liikenneturvallisuus, liikenteen hallinta ja liikkumisen ohjaus

- L4-1** Kunnat ja valtio laativat ja toteuttavat seudullista liikenneturvallisuussuunnitelmaa tällä sopimuskaudella. Suunnitelma sisältää liikenneturvallisuustyön jatkuvan toimintamallin, jossa keskeisenä toimijana ovat kuntien liikenneturvallisuustyöryhmät. Tavoitteena on, että kaikissa kunnissa on voimassa oleva liikenneturvallisuussuunnitelma sekä liikenneturvallisuusryhmä. Hankkeet, niiden priorisointi ja toteutuksen ajoitus täsmentyvät liikenneturvallisuussuunnitelmassa. Hankkeiden toteuttamiseen osoitetaan MAL -hankeohjelman rahoitusta.
- L4-2** Nykyiseen Liikenneviraston tieliikennekeskukseen keskitetään alan toimijoiden liikenteenhallinnan operatiivisia toimintoja kuten liikennevalojen vikapäivystys ja ohjaus sekä joukkoliikenteen häiriönhallinta. Lisäksi osana liikennejärjestelmätyötä tehdään liikenteen- ja häiriönhallintasuunnitelma, jonka avulla voidaan parantaa väyläverkon häiriötilanteiden hoidon valmiuksia. Toimenpide suunnitellaan ja toteutetaan tällä sopimuskaudella, jonka jälkeen toteuttaminen jatkuu.
- L4-3** Liikkumisen ohjauksen kehittämistä edistetään kaupunkiseudulla osana liikennejärjestelmätyötä tällä sopimuskaudella tavoitteena liikkumisen tapojen uudistaminen kestävä kehityksen mukaisesti. Valtio voi myöntää seudun kunnille tai kuntayhtymälle avustusta liikkumisen ohjauksen hankkeisiin.

Kestävä kasvu ja kaupunkiseudun kilpailukyky

Kaupunkiseudun kestävä kasvua ja kilpailukykyä tuetaan parantamalla sekä elinkeinoelämän tärkeiden kuljetusreittien toimivuutta että hyviä henkilöliikenneyhteyksiä kaupunkiseudun sisällä, muualle maahan ja ulkomaille. Lounaisrannikon kautta kulkevat ulkomaanyhteydet ovat elintärkeitä sekä alueen omalle vientiteollisuudelle että koko maan ulkomaankaupalle.

K1 E18-kasvukäytävän kehittäminen

- K1-1** Käynnistetään yhteistyössä muiden tahojen kanssa useamman maan välinen E18-kasvukäytävä –hanke (Oslo-Tukholma-Turku-Helsinki-Pietari) siten, että osahankkeiden johto jakautuu kaupunkien ja valtion kesken. Tavoitteena on julkisen sektorin ja elinkeinoelämän uudenaikaisella yhteistyöllä luoda nykyistä tehokkaammin mahdollisuuksia käytävän alueen kasvua ja kehitystä tukeville palveluille ja liiketoiminnalle.

Sopijaosapuolet käynnistävät osana E18 kasvukäytävään liittyen alaprojektin, jolla arvioidaan Turku-Helsinki välisen nopean ratayhteyden vaikutuksia ja toteuttamisen edellytyksiä ja samalla selvitetään Turku-Salo –paikallisjunaliikenteen edellytyksiä.

K2 Turun kaupunkiseudun merkittävimmät tieverkon kehittämishankkeet

- K2-1** Valtio käynnistää VT 8 Turku-Pori yhteysvälin parantamistoimenpiteet Turun kaupunkiseudulla tällä sopimuskaudella liikenteen toimivuuden turvaamiseksi. Joukkoliikenteen tarpeet ja toimintaedellytykset ohjaavat parantamistoimenpiteiden ratkaisuja. Maankäyttö ohjataan tässä aiesopimuksessa kuvattujen periaatteiden mukaisesti olemassa oleviin taajamiin.
- K2-2** Valtio asettaa sopimuskaudella suunnitteluhankkeen, jolla edistetään E18 Turun kehätien parantamista välillä Raisio-Kirismäki ja luodaan edellytyksiä toteutumisen käynnistymiselle seuraavilla sopimuskausilla.

- K2-3** Valtio edistää yhdessä Kaarinan kaupungin kanssa Kaarinantien kehittämistä kaupunkiseudun uloimman kehän osana. Tällä sopimuskaudella parannetaan Kaarinantien liittymiä ja laaditaan Kaarinantien pohjoispään käännön YVA.
- K2-4** Turun välikehän (Suikkilantie-Markulantie-Halistentie-Hämeentie-Jaanintie-Eteläkaari) liikenteen sujuvuuden ja toimivuuden turvaaminen edellyttää varautumista liittymien lisäkaistoihin ja mahdollisiin nelikaistaistustarpeisiin koko välikehän varrella. Tällä sopimuskaudella valtio ja Turun kaupunki käynnistävät välikehän kadun yleissuunnittelun ja toteuttavat Turun satamayhteyden, Suikkilantien eteläpään nelikaistaistamisen.
- K2-5** Tällä aiesopimuskaudella Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa ratkaistaan valtatie 10 parantamisen aluevaraus Liedon kohdalla. Vt10 on tärkeä elinkeinoelämän ja liikenneturvallisuuden kannalta.

K3 Lento- ja laivaliikenteen kehittäminen

- K3-1** Valtio laatii lentoliikenteen strategian, jossa selvitetään mm. lentoliikenteen tulevaisuuden näkymiä sekä arvioidaan Suomen lentoasemaverkoston tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion asemaa lentoliikennepalvelujen järjestämisessä. Kunnat laativat yhdessä valtion kanssa seudullisen lento- ja laivaliikenteen kehittämissuunnitelman. Turun lentoasemaa kehitetään sekä henkilö- että tavaraliikenteen osalta mahdollistamaan liikenteen kasvu ja palvelutason parantaminen.

5. AIESOPIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tämä aiesopimus tulee voimaan sopimusosapuolten allekirjoitettua sen. Sopimus on voimassa vuoden 2015 loppuun asti. Tavoitteena on aiesopimusmenettelyn jatkaminen uudelle sopimuskaudelle.

Turun kaupunkiseudun kunnat ottavat huomioon talousarvioissaan sekä yhdyskuntarakenteen suunnittelussa ja päätöksenteossa tässä aiesopimuksessa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisen.

Ympäristöministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö edistävät aiesopimuksessa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista käytettävissä olevien resurssien puitteissa edellyttäen eduskunnan myöntämää valtuutta ja määrärahaa. Aiesopimuksen tavoitteet ja toimenpiteet huomioidaan myös ministeriöiden alaisten virastojen ja laitosten ohjauksessa.

Aiesopimuksen toteuttamisen koordinoivastuu on seudullisella MAL -työryhmällä, jossa on seudun kaikkien kuntien ja Varsinais-Suomen liiton edustus sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen edustus. Liikennetoimenpiteisiin liittyen valmistelevana ryhmänä toimii seudun liikennejärjestelmäryhmä.

6. AIESOPIMUKSEN SEURANTA

Aiesopimuksen toteutumista seuraa erikseen asetettava valtion ja kuntien välinen aiesopimuksen seurantaryhmä, jonka koollekutsujana toimii ympäristöministeriö. Seudullinen MAL -työryhmä kokoaa ja valmistelee seuranta-aineistoa seurantaryhmälle.

Aiesopimuksen ensimmäinen seurantajakso on sen voimaantulosta vuoden 2013 loppuun ja toinen seurantajakso 1.1.2014 – 31.12.2015. Sopimuksen seurannan tulokset huomioidaan mahdollisen uuden aiesopimuksen valmistelussa keväällä 2015.

Ensimmäisellä seurantajaksolla arvioidaan, toteuttaako asunto- ja maankäyttöohjelma aiesopimuksen tavoitteita.

ALLEKIRJOITUKSET